

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1710

24. Dies Julii. Qui sit nimiùm justus, ipso nimio sit injustus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45477

alterum ab altero secernere. Ex porro, caligine nostra, vitii pro virtute, malique in locum boni se obtrudentis, fallaci specie profectum, ait Nazianzenus, ut homines in nominibus quoque aberrent, dicantque malum bonum, & bonum malum: (a) *Morosem* ait, *constantia*, & *gravitati*, *fastus* nomen imponitur: *fortem*, *temerarium* appellant: *prudentem*, & *circumspectum*, *timidum*; *temperantem*, *agrestem*, & *inhumanum*: *justum*, *asperum*, & *contumacem*. Cum itaque tam sint vicina vitia, & virtutes: quis non videt cautelâ hîc opus esse? ne amplectamur pro Gratia fratriam: ne bonum apparens, pro vero malo admittamus. Quam cautè ambulat, qui incedit per vias spinis undique horrentes, ne inde cruentus redeat. Bernardus exponens illa verba. (b) *Sicut lilium inter spinas! O candens lilium! O tener & delicate flor! increduli, & subversores sunt tecum. Vide quomodo caute ambules inter spinas: plenus est mundus spinis: inter sunt, in aëre sunt, in carne tua sunt: versari in his minimè ladi; Divina potentia est, non virtutis.* Hîc opus fugâ, vel cautelâ:

Tutius est vere, morsum fugiendo cavere; Quam propè serpentem, procumbere virus habentem.

24. DIES JULII.

Qui fit nimium justus, ipso nimio fit injustus. *S. Augustin. Tract. 95. in Joan.*

Nihil nimis: I. **E**Xpositis Prudentiæ partibus propono quædam ejus precepta, variis acquirendis virtutibus. Primum, sit illud brevis quidem

(a) *Orat. 20. (b) ser. 48. in Cant.*

quidem verbis, sed plenum reconditis sensibus: *Nihil nimis*. Hoc est effatum; quod ipsa quasi Prudentia, ore magno sapientis dictasse videtur. Latè pater illius vis, & promanat ad multa, & frænos, quodam modo nobis in manu ponit, ut summâ animi æquitate omnia moderemur, nihilque nimium urgerè velimus. Magnus è Græcia Poëta describit (a) Nestorem Antilocho filio prudentiæ monita suggerentem, ut in circuli certamine potiatur victoriâ, commendatq; imprimis; ut *nimum* vitet. Ita in honorato hujus vitæ circo: si nimium stringis, in metas incurris, totisque everfis, naufragium inducis, si nimium laxes; ad Euripum abis, & longiori circumductione volitans, linguis æmulo victoriam. Quare pro Nestore Poëtico, nos illam Ecclesiastici vocem, quasi Dei circumferamus: (b) *Noli nimius esse, ne fortè offendas*. Absit à dictis, exuberans hyperbole; ab animi affectionibus, immoderatio; ab agendo, præcipitatio, à contentione, violentia, à severitate, rigor, à summo jure, injuria. Verbo: fuge *Nimum*.

II. Alioquin, & Religio desinere posset in superstationem, & constantis animi robur, in pertinaciam, & tristitia, in desperationem. Periret magnis virtutibus, suus decor; animo quies conscientia; tranquillitas, benefactis meritum, benefacientibus præmium. Si de rebus alienis prædicas, ne nimium attollas, ne blandus & leviculus adulator, neq; deprimas, ne invidus & inimicus videare. Ama illos, quos tuâ benevolentia dignos judicabis, sed cave *nimum*, ne in motus animi turbulentos, & insaniam rapiaris. In arguendo si nimium instas, dum medicinam adha-

(a) *Ænliad.* 23. (b) *Eccl.* 31.20.

adhibere vis, plagam inducit graviolem, è qua
lans deinde cruor in pus vertat, tibeatque in pectus
& memoriam oblideat iracundiæ seminarium, atque
odii diuturni futurum. Quid Justitiâ pulchrius
quam Aristoteles cum Hespero componit, stellâ
nium amabilissimâ, cujus tamen conspicuus fulgor
Justitiæ splendore vincitur. Absque illa, in chaos
antiquum, & fœdissimam omnium rerum confusio-
nem, pulcherrima hæc rerum machina recideret
cùm velut aureâ catenâ cœlum terræ, Divina huma-
nis connectat, & ordine suo contineat. Ecclesiasticus
clamat: (a) *Noli esse justus multum*, vel ut alii vertant
Nimum. Adeò illud nimium, omnium rerum verum
statem devenustat, elegantiam deformat. Quare, ut
sapiens, Nimum fugiens, directam Prudentiæ viam
tenebris, & placido omnium rerum cursu perfun-
ctus, dices: *Mediam tenere beati*.

III. Adagium per vetustum est: *A Dorio cantu ad
Phrygiû ire*. Quod de iis dicitur, qui in re aliqua mo-
diocritatis transiliunt septa, & ab uno extremo
tim ad aliud eunt: & qui faciunt omnia ultra mo-
dum, dum nullâ in re servant modum: nec intrâ mo-
dii cancellos consistunt? cùm à vitæ genere modesto
& æquabili ad immoderatum degenerant, & à mo-
destia transeunt ad intemperantiam. Moderatum
nim, & grave erat genus Musicæ Dorium, incitari-
simum Phrygium. De hoc modo admodum appo-
sitè Petrus Abbas Cellensis: (b) *Non tam quatenus
perveneris, pensare debes; quàm quò pergendum, &
peregrinationis meta figenda, atque trahendus funis
culus. Ne tamē nimis extendas, & protendas funem*

(a) Eccl. 7. 17. (b) l. 5. ep. 3.

am, *caverupturum*: *Melius enim est tendere, quam
rumpere. Est modus in rebus: Ne quid nimis. An invi-
deo, quia citò, & benè curris? Nequaquam; amo cur-
sum, sed timeo defectum. Virtutes non benè colligit, qui
matrem virtutum spernit: à stirpe virtutum degenerat
virius, quæ lineam temperantia non servat. Jejuna,
sed non ut palpites, & respirare vix possis; accumbe
mensæ, sed non ut succumbas gulæ; impallesce char-
nis, sed non ut affligaris morbis: vaca precibus, sed
non ut deficias viribus: in cumbe in studium, sed non
ut frangas cerebrum: enitere ad perfectionis fasti-
gium, sed non postea cadas in præcipitium. Declina
à dextrâ excessus, & à sinistra defectus: medio tutissi-
mus ibis. Suscipe tanquam sacrum Apollinis axioma,
hoc Poëma:*

Prævalet in cunctis, discreta modestia punctis.

25. DIES JULII.

Remotâ Justitiâ, quid sunt Regna, nisi magna latro-
cinia? *Sanctus Augustinus lib. 14. de Civit.*

Justitia. I. **P**rudencia nunquam incedit soli-
taria; eam, vel præcedunt, vel
comitantur, vel subsequuntur
aliæ virtutes. Has inter familiam ducit Justitia;
quæ remotâ, nulla stare potest vel Respublica, vel
privata familia. Democritus dicebat, duos esse
Deos, qui res universas gubernarent. Præmium
& supplicium. Utrumque munus est Justitiæ; quæ
probris præmia, impigis infligit supplicia. Hoc ul-
timum non tantum est utile, sed necessarium. Nisi
enim pareretur erroribus flagra, blasphemis forcipes,
perjuris equulei, hæreticis ignes, homicidis gladii,
furibus